

'Het verhaal moet goed

Eindredactrice Marja Ros over de tv-serie 'De Gouden Eeuw'

Marja Ros is eindredactrice van de tv-serie 'De Gouden Eeuw'. Zij heeft ruime ervaring met nieuwsredactie. Maar een educatieve tv-serie is iets anders. Hoewel historica, dacht ze bij de Gouden Eeuw meteen aan de clichés over die tijd.

te volgen zijn'

Daan Schuijt is
hoofdredacteur van
Kleio.

Wat was het allereerste beeld dat u te binnen schoot bij het begrip 'Gouden Eeuw'?

Ros: 'Bij de serie over Gouden Eeuw dacht ik aan iets anders dan bij de periode. Ik heb ruim 25 jaar ervaring als nieuwsredactrice, onder meer voor *Nieuwsuur*. Toen het verzoek voor de serie kwam, dacht ik als eerste: 'Hoe maak ik een dertiendelige serie? Wat voor materiaal kan ik laten zien?' Nu ben ik van huis uit wel een afgestudeerd historicus, maar geen specialist op het gebied van de Gouden Eeuw. De beelden die me bij de periode te binnen schoten, waren toch de clichés als Rembrandt en de VOC. Overigens komen beiden in een aflevering als hoofdrolspelers aan bod. Je kunt er gewoon niet omheen.'

Is uw beeld over de Gouden Eeuw na het maken van de serie veranderd?

'Ken je het verhaal van Elsje Christiaens? Ik had nog nooit van haar gehoord. Dankzij die tekening van Rembrandt en archiefonderzoek is zij, als onbekend meisje uit Denemarken, echt gaan leven. Haar verhaal is heel geschikt om iets van de armoede of gewone mensen in de Gouden Eeuw te laten zien. Van de rijken is nog genoeg over. Je kunt koopmanshuizen langs de gracht laten zien, of het Triphuis.'

Marja Ros

Kunt u iets vertellen over de totstandkoming van de serie?

'Ik heb als eindredactrice aan de serie meegewerkt. Dat is een soort manusje van alles. Je moet alles bij elkaar houden en op elkaar afstemmen. Je werkt met verschillende regisseurs, *crew*-leden. Je bent bij alle overleggen over scenario's, het selecteren van beelden, de montage. Op het moment dat ik instapte, was het conceptplan inhoudelijk al af. Voor de dertien afleveringen lag er een blauwdruk. Die hebben we nog wat aangepast en na goedkeuring van de NTR en VPRO gingen we aan de slag. Dan komt de vraag hoe je dat verhaal gaat vertellen, in beeld wilt brengen. Daarover hebben we veel overleg gepleegd met Hans Goedkoop, de regisseur en een redacteur. De redacteur is de specialist, dus die gaat naar de bronnen op zoek en doet een voorstel.'

Presentator Hans Goedkoop
vergelijkt een oude tekening
van specerijeneiland Banda
Neira met het uitzicht van nu.
Foto Gerda Jansen Hendriks.

Rechts:
Aflevering 9 gaat
over Rembrandt.
Onder:
Hoe kijken de
Indonesiërs aan
tegen de rol van Jan
Pieterszoon Coen
in hun verleden?
Foto: Gerda Jansen
Hendriks.

***Hadden jullie bij het maken een soort voorbeeld-
kijker in gedachten?***

‘Je moet geschiedenis wel een beetje leuk vinden, anders is het erg lang, dertien keer veertig minuten. De serie is gemaakt voor de geïnteresseerde kijker. Dat zijn volgens de onderzoeken hoogopgeleide mensen van boven de zestig. Maar dat betekent niet dat alleen die mensen kijken, hoor. Je hebt de website bij de serie en voor leerlingen die eindexamen doen is het ook heel bruikbaar. We hebben ook een aparte jongerenserie, die heet *Welkom in de Gouden Eeuw*, waaraan de eindredactrice van *Klokhuis* meewerkte. Hoogleraar geschiedenis Maarten Prak heeft alle scenario’s doorgelezen en daarbij gold ook een beetje: als zijn vrouw het interessant vond, was het goed.’

Was er een lijstje met moeilijke onderwerpen, denk bijvoorbeeld aan Arminius en Gomarus of het Rampjaar? Dat lijkt me ingewikkeld om in beeld te brengen.

‘Sommige elementen worden in drama vertaald, dan speel je dingen na. Dat kan niet tot achter de historische komma, maar dan geldt vooral de televisiewet dat het verhaal goed te volgen moet zijn. Ook maken we gebruik van animaties om dingen te verduidelijken. Je kunt dan op een hoofdpersoon inzoomen, maar conflicten tussen landen kun je er ook mooi mee weergeven. En je hebt trucjes die je met de presentator kunt uithalen: die kan dingen vertellen of via een *voice over* uitleggen.’

‘Hoogleraar Maarten Prak heeft alle scenario’s doorgelezen en als zijn vrouw het ook interessant vond, was het goed’

De afgelopen jaren zijn er veel geschiedenisseries geweest: Geert Mak, De Slavernij, Andere Tijden. Hoe zou je de vorm omschrijven die in deze serie overheersend is?

‘Deze serie past wel in de reeks *De Oorlog* en *De Slavernij*, al is de vorm niet precies hetzelfde. De NTR vindt het belangrijk dat er aandacht voor de geschiedenis is. In 2014 komt er nog een zevendelige serie over de jaren 1945 - 50.’ ■